

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА**
(на матеріалах ТОВ «Херсонський завод тротуарної плитки»)

Виконав: здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти групи бзЕ

Спеціальності 051 «Економіка»

Освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»

Поляков Д.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник Шандова Н.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(прізвище та ініціали)

Херсон 2021 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальності 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: Економіка підприємства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Н.В. Шандова

« _____ » _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА СТУДЕНТУ

Полякову Дмитру Миколайовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Формування системи управління конкурентоспроможністю підприємства (на матеріалах ТОВ «Херсонський завод тротуарної плитки»)

керівник роботи Шандова Н.В., професор, д.е.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 24.09.2021 р. № 471-с

2. Строк подання студентом роботи 15.12.2021

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, планові та звітні показники діяльності ТОВ «Херсонський завод тротуарної плитки» за 2017-2020 р.р.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретичні основи конкурентоспроможності підприємств

Аналіз конкурентоспроможності підприємств

Формування системи управління конкурентоспроможністю підприємства

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 18 таблиць, 17 рисунків _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Шандова Н.В., професор</i>		
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Латкіна С.А., ст. викладач</i>		

7. Дата видачі завдання _____ .2021 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	<i>25.10.2021 -29.10.2021</i>	<i>виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи	<i>28.10.2021 -02.11.2021</i>	<i>виконано</i>
3.	Написання I розділу	<i>03.11.2021 – 12.11.2021</i>	<i>виконано</i>
4.	Написання II розділу	<i>28.10.2021 – 15.11.2021</i>	<i>виконано</i>
5.	Написання III розділу	<i>16.11.2021 – 30.11.2021</i>	<i>виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	<i>28.11.2021 – 30.11.2021</i>	<i>виконано</i>
7.	Оформлення роботи	<i>26.11.2021 – 01.12.2021</i>	<i>виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	<i>02.12.2021 – 05.12.2021</i>	<i>виконано</i>
9.	Подання роботи на рецензування	<i>06.12.2021 – 09.12.2021</i>	<i>виконано</i>
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	<i>15.12.2021</i>	<i>виконано</i>
11.	Захист роботи в ДЕК	<i>.12.2021</i>	

Здобувач _____ Поляков Д.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Шандова Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра Полякова Дмитра Миколайовича на тему «Формування системи управління конкурентоспроможністю підприємства» містить 98 сторінок, 18 таблиць, 17 рисунків, 50 літературних джерел.

Об'єкт дослідження – підприємство будівельної промисловості.

Предмет дослідження – організаційно-економічні відносини, що виникають в процесі управління конкурентоспроможністю підприємства.

Мета кваліфікаційної роботи магістра – формування системи управління конкурентоспроможністю підприємства.

В роботі розглянуто теоретичні засади управління конкурентоспроможністю підприємства; визначено фактори конкурентоспроможності промислових підприємств; досліджено концепції стратегічного управління конкурентоспроможністю промислових підприємств; проаналізовано тенденції ринку будівельної продукції, показники діяльності досліджуваного підприємства, здійснено аналіз конкурентоспроможності досліджуваного підприємства; досліджено складові механізми управління конкурентоспроможністю будівельного підприємства.

Практична значимість кваліфікаційної роботи магістра визначається можливістю використання отриманих результатів і запропонованих рекомендацій щодо управління конкурентоспроможністю підприємства в діяльності будівельних підприємств.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на основі матеріалів ТОВ «Херсонський завод тротуарної плитки» за 2017-2020 рр.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	9
1.1. Зміст поняття «конкурентоспроможність підприємства»	9
1.2. Фактори конкурентоспроможності промислових підприємств	17
1.3. Концепції стратегічного управління конкурентоспроможністю підприємства	25
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ..	35
2.1. Аналіз тенденцій ринку будівельної продукції	35
2.2. Аналіз показників діяльності ТОВ «Херсонський завод тротуарної плитки»	44
2.3. Аналіз конкурентоспроможності ТОВ «Херсонський завод тротуарної плитки»	55
Висновки до розділу 2	63
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	65
3.1. Механізм управління конкурентоспроможністю будівельних підприємств	65
3.2. Планування підвищення конкурентоспроможності підприємства	75
3.3. Забезпечення конкурентоспроможності ТОВ «Херсонський завод тротуарної плитки»	80
Висновки до розділу 3	88
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95

ВСТУП

Властиві сучасним умовам господарювання, волатильність економічних процесів, нестабільність і загострення конкурентної боротьби, виводять питання, пов'язані із забезпеченням конкурентоспроможності, на передній план. Прагнення до підвищення ефективності підприємницької діяльності й забезпечення сталого розвитку підприємницьких структур обумовлює необхідність детального аналізу їх конкурентоспроможності й розробки заходів, націлених на забезпечення конкурентоспроможності в умовах економічної нестабільності.

Різноманіття методів, що існують у даній сфері, підтверджує факт відсутності універсального підходу, спрямованого на забезпечення конкурентоспроможності. Вирішення багатогранної проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємницьких структур вимагає розвитку існуючих і розробки нових методик і підходів для вдосконалювання методичного забезпечення оцінки конкурентоспроможності підприємницьких структур, дослідження факторів, що виявляють на неї вплив і розробки методичних рекомендацій із забезпечення конкурентоспроможності підприємницьких структур в умовах економічної нестабільності.

Питаннями, прямо або непрямо пов'язаними із забезпеченням конкурентоспроможності підприємницьких структур, займалася досить велика кількість, як вітчизняних, так і закордонних дослідників. Основні теоретичні положення, пов'язані із забезпеченням конкурентоспроможності, збереженням, створенням і розвитком конкурентних переваг, у різному ступені відбиті в працях наступних дослідників: І. Ансоффа, А. Н. Асаула, І. Астахова, О. Виханського, В. Войтенка, А. Воронкової, Г. Кіндрацької, О. Ковальова, Ж.-Ж. Ламбена, В. Немцова, Ю. Погорєлова, М. Портера, О. Родіонова, Г. Саймона, Н. Тарнавської, Р. Фатхутдинова, З. Шершньової та ін.

У той же час обсяг і напрямки проведених досліджень із проблем управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах нестабільної економіки, явно недостатні. Аспекти забезпечення конкурентоспроможності постійно потребують удосконалення. До теперішнього часу, питанням і особливостям управління конкурентоспроможністю промислового підприємства приділяється недостатня увага, як у теоретичному, так і в практичному аспектах. Тому своєчасним і необхідним є подальше вдосконалювання принципів, форм і методів щодо управління конкурентоспроможністю підприємства з метою її підвищення й зміцнення в кінцевому результаті ринкових позицій підприємства. Це обумовлює актуальність теми кваліфікаційної роботи магістра і її практичну значимість для подальшого розвитку управління підприємством.

Мета магістерської роботи – формування системи управління конкурентоспроможністю підприємства.

Для досягнення поставленої мети вирішувалися наступні завдання:

- дослідити зміст поняття «конкурентоспроможність підприємства»;
- визначити фактори конкурентоспроможності промислових підприємств;
- дослідити концепції стратегічного управління конкурентоспроможністю промислових підприємств;
- проаналізувати тенденції ринку будівельної продукції;
- проаналізувати показники діяльності досліджуваного підприємства;
- здійснити аналіз конкурентоспроможності досліджуваного підприємства;
- дослідити складові механізми управління конкурентоспроможністю будівельного підприємства.

Об'єкт дослідження – підприємство будівельної промисловості.

Предмет дослідження – організаційно-економічні відносини, що виникають в процесі управління конкурентоспроможністю підприємства.

У процесі дослідження використано праці вітчизняних і закордонних учених з проблем управління конкурентоспроможністю підприємств. Використовувалися методи теоретичного та емпіричного дослідження: абстрактно-логічний, порівняльно-аналітичний, комплексний підхід до об'єкта дослідження, методи фінансово-економічного аналізу, статистичний аналіз, прийоми групування даних, експертного опитування, інструменти статистичної обробки інформації і інші економічні і загальнонаукові методи.

Практична значимість кваліфікаційної роботи магістра визначається можливістю використання отриманих результатів і запропонованих рекомендацій щодо управління конкурентоспроможністю підприємства в діяльності будівельних підприємств.